

Đài CNN tr̄ ng tr̄ ng h̄ p: không m̄ t n̄ n c̄ p gī t nào x̄ y ra nhân v̄ đ̄ ng đ̄ t và sóng th̄ n kh̄ ng khī p này

C̄ th̄ gī i đ̄ u đ̄ đ̄ c̄ nhìn t̄ n m̄ t s̄ c tàn phá kh̄ ng khī p c̄ a tr̄ n đ̄ ng đ̄ t và c̄ n sóng th̄ n ngày 11 tháng 3 v̄ a qua t̄ i Nh̄ t. Hình ̄ nh c̄ n lũ bī n cao 10 th̄ c v̄ i v̄ n t̄ c ḡ n 2 trăm cây s̄ gī đ̄ xū ng các làng m̄ c và th̄ thành ven bī n phía b̄ c c̄ a Nh̄ t, mang theo thác ch̄ y c̄ a nó b̄ t c̄ v̄ t ḡ, s̄ còn hī n hī n trong tâm trí nhī u nḡ i trên th̄ gī i trong nhī u th̄ i gian sau. Nh̄ ng m̄ t hình ̄ nh khác, xū t hī n mū n h̄ n m̄ t chút, cũng s̄ không thua xa đ̄ b̄ n trong tâm trí h̄ . Đó là hình ̄ nh m̄ t dân t̄ c anh dũng duy trì đ̄ c n̄ n đ̄ o đ̄ c c̄ ng đ̄ ng trong m̄ t hoàn c̄ nh c̄ c k̄ cùng c̄ c và h̄ n đ̄ n do thiên nhiên t̄ o ra: nḡ i ch̄ t hàng lō t, nḡ i m̄ t tích đ̄ng vô k̄ , nhī u thành ph̄ và làng m̄ c b̄ san b̄ ng trong phút ch̄ c, và vī n t̄ ng phóng x̄ không thua 1945, vī n t̄ ng mà có nḡ i cho r̄ ng: tôi s̄ ng sót, nh̄ ng không bī t là t̄ t hay x̄ u (theo tin CNN). T̄ t hay x̄ u, nḡ i Nh̄ t v̄ n m̄ t lòng bī u l̄ n̄ n đ̄ o đ̄ c c̄ ng đ̄ ng c̄ a h̄ .

Đài CNN tr̄ ng tr̄ ng h̄ p: không m̄ t n̄ n c̄ p gī t nào x̄ y ra nhân v̄ đ̄ ng đ̄ t và sóng th̄ n kh̄ ng khī p này. T̄ t c̄ nh̄ ng bī n đ̄ ng ḡ n đây, dù là ̄ đ̄u, ̄ Anh hay ̄ M̄ , n̄ n c̄ p gī t v̄ n x̄ y ra nh̄n tī n. ̄ Nh̄ t, nó đã không x̄ y ra. Có nḡ i nói t̄ i nh̄ ng đôi dép đ̄ t ngay nḡ n bên ngoài các trung tâm t̄ m c̄ ; nh̄ ng hàng nḡ i kiên nh̄ n đ̄ ng ch̄ hàng gī đ̄ n l̄ t vào mua n̄ a cân ḡ o, m̄ t cây n̄ n; nh̄ ng viên ch̄ c cho bī t ch̄ nh̄ n đ̄ c 10% s̄ giúp đ̄ cho dân mình, nh̄ ng s̄ n sàng kiên nh̄ n vì “ai cũng đau kh̄ nh̄ mình”; nh̄ ng nḡ i ch̄ siêu th̄ , máy bán th̄ c ăn th̄ c ū ng s̄ n sàng bán ch̄ u hay t̄ ng không; nh̄ ng thanh thī u niên cúi đ̄ u cảm ̄ n khi “đ̄ c” r̄ máy khám phá tia phóng x̄ ; nḡ i dân âm th̄ m b̄ t tay vào dī n trình ph̄ c h̄ i, tái thī t, không đ̄ i ai, không ta thán ai, không khoán tr̄ ng cho ai. Và đài CNN làm m̄ t cū c thăm dò: t̄ i sao nḡ i Nh̄ t không c̄ p gī t? Nay mai, th̄ gī i ch̄ c ch̄ n s̄ đ̄ c đài này cho bī t câu tr̄ l̄ i. Có đ̄ u ai cũng bī t câu tr̄ l̄ i ch̄ c ch̄ n không nh̄ câu tr̄ l̄ i lâu nay trên liên m̄ ng đ̄ i v̄ i câu h̄ i t̄ i sao ̄ Texas không có n̄ n c̄ p gī t: đó là m̄ t t̄ m hình, ch̄ p m̄ t nhóm thanh niên tay c̄ m súng lên nòng s̄ n, tay kia ôm m̄ t bī n nḡ vī t hàng ch̄ màu

đ̄ (m̄ u máu?): “Drunks with guns, U loot we shoot” (say r̄ u có súng, m̄ n tao b̄ n). Đài CNN ḡi ý: có th̄ là do Th̄ n Đ̄ o và Ph̄ t Giáo. Ch̄ l̄ c̄ p gī t l̄ i là phó s̄ n c̄ a các tôn giáo không ph̄ i là Th̄ n Đ̄ o và Ph̄ t Giáo? Th̄ n Đ̄ o thì ch̄ Nh̄ t m̄ i có, nh̄ ng Ph̄ t Giáo thì không c̄ a riêng Nh̄ t. Và không thī u c̄ nh c̄ p gī t trong nhī u x̄ Ph̄ t Giáo. Nhī u ý kī n cho r̄ ng không h̄ n do ȳ u t̄ ch̄ ng t̄ c mà do ȳ u t̄ văn hóa, bén r̄ trong tâm trí nḡ i dân Nh̄ t c̄ hàng nghìn năm nay, b̄ t k̄ các t̄ n công nh̄ vũ bão t̄ bên ngoài. H̄ là nh̄ ng nḡ i khiêm t̄ n, t̄ tr̄ ng, quȳ t tâm b̄ o v̄ danh đ̄ gia đình. Danh đ̄ là đ̄ u xác đ̄ nh ra tác phong văn hóa Nh̄ t B̄ n. H̄ quý tr̄ ng nḡ i tr̄ , nḡ i già, thành qū giáo đ̄ c, m̄ c tiêu ngh̄ nghī p, gia đình. T̄ i Nh̄ t, ô danh không nh̄ ng mang nh̄ c cho cá nhân mà nh̄ c cho c̄ gia đình, dòng t̄ c. Danh đ̄ y, nḡ i dân Nh̄ t đang kiêu h̄nh ch̄ ng t̄ cho c̄ th̄ gī i th̄ y.

M̄ t mũi và th̄ c c̄ m

Nhī u tài lī u vī t v̄ văn hóa Nh̄ t B̄ n nh̄ n m̄ nh t̄ i “tatemaē”, t̄ cách bên ngoài (public persona) và “honne”, tâm t̄ th̄ c s̄ bên trong và cho r̄ ng: ngoài công c̄ ng, nḡ i Nh̄ t a bī u l̄ m̄ t mũi, vì đ̄ a v̄ , vì vai trò c̄ a mình, b̄ t ch̄ p các ý kī n t̄ riêng. Nh̄ ng tâm t̄ , tình c̄ m, ý kī n riêng luôn đ̄ c khuȳ n khích đ̄ u kín, nh̄ t là khi làm vī c công, ch̄ nên th̄ l̄ v̄ i b̄ n bè. Ch̄ xét nh̄ th̄ , nḡ i Nh̄ t có v̄ khép kín, theo ch̄ nghĩa cá nhân.

Th̄ c ra, nḡ i Nh̄ t không đ̄ n gī n nh̄ th̄ , h̄ có c̄ m̄ t th̄ trī t lý s̄ ng phong phú và ph̄ c t̄ p h̄ n nhī u. Cũng nh̄ nhī u dân t̄ c trên th̄ gī i, trong th̄ n thō i h̄ c c̄ a h̄ , các v̄ th̄ n cũng bī u l̄ các xúc c̄ m nhân b̄ n nh̄ yêu th̄ ng và gī n đ̄ . Trong các truȳ n k̄ này, tác phong nào đ̄ m l̄ i các t̄ ng quan tích c̄ c v̄ i nḡ i khác đ̄ u đ̄ c t̄ ng th̄ ng, và s̄ t̄ ng c̄ m (empathy) t̄ c vī c đ̄ t mình vào hoàn c̄ nh nḡ i khác, r̄ t đ̄ c trân quý. Nḡ c l̄ i, hành vi nào ch̄ ng l̄ i xã h̄ i, có h̄ i cho nḡ i khác, đ̄ u b̄ k̄ t án, tr̄ ng ph̄ t. Không m̄ t xã h̄ i nào có th̄ hī n h̄ u mà l̄ i dung túng tác phong ph̄ n xã h̄ i v̄ lâu v̄ dài, nh̄ ng Nh̄ t B̄ n là m̄ t trong nh̄ ng xã h̄ i đ̄ a nhī u nh̄ t vào s̄ th̄ ng ph̄ t có tính xã h̄ i h̄ n là có tính siêu nhiên và nh̄ n m̄ nh t̄ i ích l̄ i c̄ a s̄ hòa h̄ p. Tr̄ em Nh̄ t, t̄ r̄ t s̄ m, đã đ̄ c đ̄ y r̄ ng s̄ thành toàn nhân b̄ n phát sinh t̄ vī c liên h̄ p v̄ i nḡ i khác. Chúng đ̄ c nḡ i ta đ̄ y r̄ t s̄ m r̄ ng chúng là thành ph̄ n c̄ a m̄ t xã h̄ i liên l̄ p, b̄ t đ̄ u t̄ gia đình và sau đó lan r̄ ng ra các nhóm l̄ n h̄ n nh̄ khu xóm, tr̄ ng h̄ c, c̄ ng đ̄ ng, và n̄ i làm vī c. Tùy thū c nḡ i khác là m̄ t ph̄ n t̄ nhiên trong thân ph̄ n làm nḡ i; nó ch̄ b̄ coi là tiêu c̄ c khi các tró i bū c xã h̄ i do nó t̄ o ra quá n̄ ng n̄ đ̄ n chu toàn không n̄ i.

Trong các liên h̄ liên b̄ n nḡ , ph̄ n l̄ n nḡ i Nh̄ t có khuynh h̄ ng tránh vī c c̄ nh tranh hay tranh ch̄ p công khai. Làm vī c v̄ i nḡ i khác đòi có tinh th̄ n t̄ ch̄ (self-control), nh̄ ng nó đ̄ m l̄ i ph̄ n th̄ ng t̄ hào vì đã đóng góp cho nhóm, an toàn xúc c̄ m, và b̄ n s̄ c xã h̄ i. Hòa (wa), t̄ c ý nī m hòa h̄ p trong nhóm, đòi tác phong h̄ p tác và nhìn nh̄ n các vai trò xã h̄ i.

Nét văn hóa đũa cào cào a ngòi i Nhọt

Tác Giả: Vũ Văn An

Thứ Bảy, 19 Tháng 3 Năm 2011 17:34

Nếu mỗi cá nhân trong nhóm hiểu rõ bản thân và từng ng c m v i hoàn c nh ng i khác, thì c nhóm đ c nh . Thành công ch đ n n u m i ng i đóng góp ph n c g ng h t s c mình c a mình. Các quy t đ nh th ng ch đ c đ a ra sau khi tham kh o v i m i ng i trong nhóm. Nh t trí không bao hàm m i ng i ph i đ ng ý, nh ng phong thái đ a ra quy t đ nh có tính tham kh o này bao g m m i thành viên c a nhóm trong các bu i trao đ i tín li u, c ng c tâm t tình c m c a c nhóm, và làm cho vi c thi hành các quy t đ nh trôi ch y h n. S h p tác trong nhóm cũng th ng đ c t p chú vào vi c thi đua gi a t i u nhóm này và t i u nhóm kia... Các bi u t ng nh đ ng ph c, b ng tên, huy hi u và có khi c bài ca đ c dùng đ lên b n s c cho t i u nhóm đ c bên ngoài l n trong nhóm đ u nh n ra. Tham gia sinh ho t c a nhóm, dù chính th c hay không chính th c, đ u là m t cách bi u t ng nói lên r ng cá nhân mu n đ c coi là thành ph n c a nhóm. B i v y, nh ng bu i la cà à hàng quán sau gi làm vi c không nh ng là cách trao đ i tin t c và x “xú b p” căng th ng xã h i mà còn là đ p đ nói lên m t cách không l i (noverbally) ý mu n đ c t i p t c thu c v nhóm.

¶ Nh t B n, làm vi c trong m t nhóm đòi ng i ta ph i khai tri n nhi u “kênh” thông đ t đ tăng c ng tinh th n liên l p c a nhóm và c m th c khác bi t v i nh ng ng i không thu c nhóm mình. Còn các t ng giao xã h i bên ngoài các nhóm này, tuy hi n đã tr thành m t đ i u c n thi t trong xã h i hi n đ i, nh ng n u t ng giao này ng n ng i hay t ng đ i vô nghĩa, nh đi mua m t t báo ch ng h n, thì ng i ta v n duy trì s n danh. Trái l i, n u th y t ng giao này t i p di n lâu dài, dù trong th ng tr ng, trong hôn nhân, n i làm vi c hay khu xóm, thì ng i ta h t s c quan tâm đ làm sao thi t l p cho b ng đ c nh ng liên h t t và lâu b n. Các m i liên h này th ng b t đ u nh dùng m ng l i thân nhân, bè b n hay đ ng nghi p là nh ng ng i s n sàng gi i thi u h , làm trung gia m i lái (nakodo) cho h v i ng i h mu n. M i lái t t nhiên x y ra nhi u trong lãnh v c hôn nhân, nh ng trong các lãnh v c khác v n không thi u. Vi c c a h là tìm hi u b i c nh gia đình, chuy n t i các câu h i và phê phán, và làm tr n tru các tr ng i, khó khăn.

Lãnh v c t

Đ a v liên h đ c coi là căn b n cho các t ch c xã h i, và vi c liên h p v i ng i khác đ c coi là đáng mong c, nh ng các gi đ nh này không h tri t tiêu ý ni m b n ngã. Ý th c h hòa h p v i ng i khác không t đ ng t o ra s đ ng quy c a cá nhân v i nhóm hay v i m c tiêu c a đ nh ch .

Nhà nhân ch ng h c Brian Moeran phân bi t các thái đ đ i v i cá tính và ch ng i cá nhân. Cá tính (individuality), hay tính đ c đáo c a m t con ng i, không nh ng đ c dung túng mà th ng còn đ c ca ng i n u ng i đó đ c nh n là thành th c, hành đ ng theo l ng tâm. M t tác ph m ng thu t chuyên ch nh ng nét m nh và đ p là do “ cá tính” c a nó. Tuy nhiên, ch

nghĩa cá nhân bị coi là tiêu cực, vì nó đem nghĩa vui vẻ, người con nười từng ng c m là đi u ng i Nh t h t s c trân quý. Dù đa số người Nhật ngày nay bác bỏ giá trị của ý niệm “seishin”, tức đức quên mình đến chấp nhận cái chết của các binh sĩ trong Thế Chiến II, nhưng lòng vui vẻ (nhút là lòng vui vẻ của các bà mẹ, là lòng vui vẻ đức người Nhật coi là có nh h ng t i s c kh e th lý và tinh thần của con cái), vẫn đức người ta gán cho đức mẹ thì nạn đức của xã hội đức ng th i. Các nạn đức này bao gồm những bệnh đức x p lo i là h i ch ng tâm b nh nh h i ch ng b p núc (dadokoro shokogun) tức tình trạng các bà n i tr , tr c đây v n t m , b ng nhiên có những tác phong kỳ c c và than đau đ u đau l ng, bi u l s chán n n th t v ng c a mình b ng cách kh c t vai trò làm m và làm v . Hay h i ch ng kh c t tr ng h c (tokokyohi), trong đó trẻ em kêu đau b ng, đau đ u đ kh i đi h c, kh i th t b i v đ ng h c v n và xã h i.

Gi ng mẹ xã h i khác, Nhật Bản cũng có những tranh chấp giữa cá nhân và nhóm. Đi u khác v i xã h i B c M , không phải là vì đức người Nhật không có ý thức về bản thân mình mà đúng hơn, bản thân ý đức xác đ nh qua t ng giao v i ng i khác, ch không qua s c m nh c a nhân cách cá nhân. Theo Reischauer, “người ta không quan niệm một người Nhật, vẫn có tinh thần hợp tác, sống bằng t ng giao, nh m t s n ph m vô v c a tác đ ng hóa xã h i đ n làm mòn h t m i góc c nh c a cá tính, nhưng đúng hơn nh m t s n ph m c a lòng t ch n i tâm đ y kiên v ng khi n h khu t ph c đ c... b n năng ph n xã h i.... Tính h p khuôn theo xã h i c a h ... không phải là đ u ch y u nh c mà đúng hơn chính là s n ph m đ y t hào và tôi luyện của s c m nh n i tâm”. S khu t ph c này đ t đ c là nh th ng v t khó khăn b ng t k lu t chính mình, c g ng b n thân nh m s hoàn thiện, đi u mà h bi t là không th th c hi n đ c nh ng lúc nào cũng là m t m c tiêu đáng v n t i. V i t m nhìn này, c b n thân l n xã h i đ u th ng t i n, và th c s có t ng quan qua l i v i nhau vì lý t ng toàn thành b n thân (selfhood) mà người Nhật nào cũng c g ng nh m t i chính là lý t ng trong đó quan tâm t i ng i khác là đi u r t quan trọng. Theo David W. Plath, trong khi người Mỹ c g ng vun s i m t b n ngã đ c đáo, thì đa số người Nhật đ c bi t nh n m nh t i v i c vun s i “m t b n ngã bi t c m nh n đi u nhân b n trong tình liên h p v i ng i khác”. S tr ng thành chín ch n v a có nghĩa t i p t c quan tâm t i đi u ng i khác c m nghĩ v a có nghĩa c m th y t tin vào khả năng phán đoán và hành đ ng h u hi u của mình, v a nhìn nh n các qui phạm xã h i v a trung th c v i chính b n ngã mình.

Lãnh vực công

Khó có thể hiểu đức quan đ m của người Nhật về trật tự xã h i nếu không xét t i nh h ng của Kh ng Giáo b i vì trước khi ch u nh h ng của Trung Hoa vào thế kỷ th 6, đức Nhật không h có m t xã h i có t ng l p. Kh ng Giáo nh n m nh t i s hòa h p giữa tr i, đ t và xã h i con người và v i c m i ng i bi t ch p nh n vai trò xã h i của mình và góp ph n vào trật tự xã h i b ng chính tác phong của mình. Câu người ta hay trích đ n t Sách Đ i H c là câu này: “tu thân, t gia, tr qu c bình thiên h ”. Câu này cho th y phạm tr t là đi u t nhiên. S khác

n nhau trong đũa và gắp nên xác định ra mối tương giao trong xã hội. Tuệ tác, phái tính, trình độ giáo dục, và nời làm việc là những định hướng định vị của tương giao trên. Không biết hiểu như thế nào khác, thì tuệ tác và phái tính là các hướng dẫn duy nhất cho cá nhân. Người Nhật không mấy thích giao tiếp với người lạ, để tránh sai lầm về xã giao. Danh thiếp năng động trao đổi Nhật, làm phương tiện quý giá cho việc giao tiếp trong xã hội, vì chúng cung cấp khá nhiều tin tức về người khác giúp cho việc giao tiếp suôn sẻ. Nhà học giả về Nhật Bản Edwin O. Reischauer nhận định rằng trong khi người Mỹ có khuynh hướng hành động để giảm thiểu hóa các định hướng về đũa và gắp, thì người Nhật, nếu muốn ai đó không sai sót đúng theo đũa và gắp của mình, thì quy tắc là vâng vâng, có khi còn bắt xuống nữa.

Ngôn ngữ Nhật là một ngôn ngữ phức tạp, đòi hỏi phải nắm vững những quy tắc giúp người ta hiểu các định hướng về đũa và gắp, và do đó, cho thấy phức tạp là điều tự nhiên. Người Nhật có một phong phú gồm các hình thức mô tả danh từ hay thân phận hèn mọn, vì chúng cho thấy đũa và gắp của người ta. Đàn ông và đàn bà sử dụng cách ăn nói hơi khác nhau: đàn bà thường dùng từ khiêm nhường, ít phép hèn. Người ta có thể nhận định hình thức nào đàn bà hay dùng và hình thức nào đàn ông hay dùng. Gần gũi với Việt chúng ta, nhân xưng để danh từ ngôi thứ nhất ít mà tiếng Anh vẫn vẫn chọn là "I", thì người Nhật tùy theo hoàn cảnh, phái tính và đũa và gắp của mình mà thay đổi khác nhau. Tóm lại, bất cứ nền văn hóa nào chú trọng tới tương giao, thì người nói không thể lên tiếng nếu không có sự chú trọng tới người khác.

Hình thức phức tạp hàm nghĩa có sự xếp hạng các vai trò, cũng như hàm nghĩa có những quy luật của ngôn ngữ và nền hành chính của Nhật cũng phản ánh triết lý này. Tuy nhiên, ở đây, người ta thấy có sự thái độ cáo mà nhà nhân chủng học Robert J. Smith gọi là "trật tự khuếch tán" (diffuse order, không tập quyền). Thí dụ, trước khi họp, các nhà lãnh đạo đưa phương án để bàn cho nhiều người cùng tham gia, nhưng để đáp lại họ phải chịu hoàn toàn trách nhiệm về công việc của họ. Khi họp, trách nhiệm thì có tính tập thể và theo quy định thì có tính khuếch tán. Một người nào đó xem ra trở nên quyền uy khi nói, nhưng thực tế, bất cứ vào một mối liên hệ liên lạc của nhóm cũng nghiêm ngặt như những người xem ra là cấp dưới của ông hay bà ta. Vì thế, việc lãnh đạo không đòi phải có một cá tính mạnh mẽ và các kỹ năng quyết định nên bén nhạy, nhưng đúng hình thức phải biết nhún nhường và tâm tư người khác và kỹ năng môi giới. Ngay đầu thập niên 1990, người ta vẫn mong các nhà lãnh đạo nên nhận trách nhiệm về việc những người khác làm ra mà tránh chực, dù họ không trực tiếp dính líu vào hoàn cảnh này.

Tại Nhật, đũa và gắp đưa trên các mối liên hệ để thúc đẩy các cá nhân, thường là các liên hệ tùy thuộc nhau về phương diện xã hội giữa những người có đũa và gắp không bằng nhau. "Giri" (nghĩa là), tức cảm thức trách nhiệm phải có đối với người ta mang ơn, đòi hỏi phải có tác phong tôn kính và sau cùng để đáp công ơn, và việc này khiến cho các ân huệ tiếp tục lại. Các liên hệ tùy thuộc nhau về xã hội này có thể kéo dài bất tận, chính sự bất bình đẳng đã liên kết các cá nhân với nhau như thế. Bởi thế, quy luật của phức tạp đã được chính mối liên hệ làm đi. Điều

trình làm đứ u này đứ c người Nhật gứ i là ninjo (cứ m thứ ng). Tiứ m năng đứ i nghứ ch giứ a “giri” và “ninjo” vứ n là đứ tài rứ t thứ ng xuyên trong nứ n kứ ch nghứ và văn chứ ng Nhật Bứ n. Dù giứ i trứ Nhật Bứ n ngày nay coi ý niứ m “giri” là lứ i thứ i, nhứ ng đa sứ vứ n cứ m thứ y cẩng thứ ng khi phứ i làm đứ u nên làm dù không muứ n. Trứ t tứ xã hứ i sứ dĩ hiứ n hứ u đứ c, mứ t phứ n là nhứ mứ i thành viên trong xã hứ i đứ đứ c liên kứ t trong mứ ng lứ i liên lứ y xã hứ i, ai cũng vứ a nhứ n vứ a cho.

Truyứ n thứ ng tôn giáo và triứ t hứ c

Các giá trứ mô tứ trên đây đã phát sinh tứ mứ t sứ truyứ n thứ ng tôn giáo và triứ t hứ c, cứ tứ trong nứ c lứ n tứ bên ngoài du nhứ p. Xét gứ p lứ i, các truyứ n thứ ng này có thứ đứ c xem nhứ thứ giứ i quan cứ a người Nhật, dù niứ m tin bứ n thân cứ a tứ ng người Nhật có thứ khiứ n hứ tiứ p nhứ n đứ u này mà loứ i bứ đứ u kia. Xét nhứ thứ , ta thứ y thứ giứ i quan cứ a người Nhật có tính chiứ t trung, tứ ng phứ n vứ i thứ giứ i quan Tây Phứ ng trong đó, tôn giáo có tính đứ c hứ u và xác đứ nh ra bứ n sứ c người ta. Xã hứ i đứ ng thứ i cứ a Nhật là mứ t xã hứ i thứ tứ c cao đứ . Các liên hứ nhân quứ thứ ng đứ t căn bứ n trên các mô thứ c khoa hứ c, và bứ nh tứ t cũng nhứ chứ t chóc đứ c giứ i thích theo các lý thuyứ t y khoa hiứ n đứ i. ứ y thứ nhứ ng, quan đứ m khoa hứ c cũng chứ là mứ t trong nhứ ng lứ a chứ n đứ c cá nhân dùng đứ giứ i thích các kinh nghiứ m sứ ng cứ a hứ .

Thứ giứ i quan Nhật Bứ n cũng có đứ c tính nứ a là cách tiứ p cứ n có tính thứ c tiứ n trong viứ c giứ i quyứ t các vứ n đứ , trong đó, kứ thuứ t không quan trứ ng bứ ng kứ t quứ . Do đó, người Nhật nào bứ bứ nh, hứ đứ u có thứ vứ a đi bác sĩ y khoa, vứ a đi “hứ t” thuứ c cứ a mứ t đông y sĩ hay đứ n mứ t đứ n miứ u nào đó đứ cứ u kinh. Mứ i hành đứ ng này đứ u đứ a vào mứ t niứ m tin khác nhau vứ nguyên nhân tứ o ra cứ n bứ nh: tây y sĩ có thứ cho hay, cứ n bứ nh là do nhiứ m trùng gây ra; đông y sĩ thì có thứ nói rứ ng cứ thứ mứ t thăng bứ ng hay quân bình; đứ n thứ có thứ bứ o: tâm trí người ta cứ n đứ c thanh tứ y thì cứ thứ mứ i lành mứ nh. ứ Tây Phứ ng, các lứ i giứ i thích ứ y thứ ng đứ c coi là loứ i trứ lứ n nhau, nhứ ng mứ t người bứ nh Nhật Bứ n có thứ cùng mứ t lúc tiứ p nhứ n cứ ba lứ i giứ i thích ứ y mà không thứ y có gì mâu thuứ n cứ . Cẩng vứ y, mứ t hứ c sinh đứ n thi vào đứ i hứ c hiứ u rứ t rõ rứ ng không chứ u khó hứ c tứ p mứ t cách ngoứ i thứ ng thì cứ ng đứ i hứ c sứ không bao giứ mứ ra cho mình. Nhứ ng cứ u hay cô ta vứ n cứ tứ i mứ t ngôi chùa hay mứ t ngôi đứ n đứ c biứ t đứ xin thứ giứ i thứ n linh phù giúp sứ thành công cứ a mình.

Gứ c rứ thứ giứ i quan trên do nhiứ u truyứ n thứ ng khác nhau mà có. Thứ n đứ o, tôn giáo bứ n đứ a duy nhứ t cứ a Nhật, tứ o nứ n. Khứ ng Giáo, phát xuứ t tứ Trung Hoa, đứ m tứ i các quan niứ m phứ m trứ t, chứ trung, và hoàng đứ nhứ con trứ i. Lão Giáo, cũng phát xuứ t tứ Trung Hoa, giúp đứ m lứ i trứ t tứ và chứ tài cho hứ thứ ng cai trứ vứ n tiứ m tàng trong Thứ n Đứ o. Phứ t Giáo không nhứ ng đứ m tứ i khía cứ nh chiêm niứ m mà còn là nứ n văn hóa phát triứ n cao vứ nghứ thuứ t và đứ n thứ , rứ t ứ nh hứ ng tứ i cứ c sứ ng công cứ ng. Kitô Giáo bứ m vào nhiứ u ý niứ m Tây Phứ ng, nhứ t là

Nét văn hóa đảo c a ng i Nh t

Tác Giả: Vũ Văn An

Thứ Bảy, 19 Tháng 3 Năm 2011 17:34

công bình xã h i và canh c i. Ch có đi u, nhi u xã h i khác cũng th a h ng đ th truy n th ng nh th , nh ng đâu có xã h i nào t ng h p m t cách s ng đ ng và nhu n nhuy n đ c nh xã h i Nh t B n. Đã đành xã h i này cũng có nh ng sâu m t nh b t c xã h i nào khác, nh ng đ i đa s các thành viên c a nó đã ch ng t đ c b n ch t tích c c th c s c a nó, dù là trong m t hoàn c nh b th thách đ n cùng c c nh cu c đ ng đ t và sóng th n ngày 11 tháng 3 v a qua. Do phép l hay do tâm th c ng i dân Nh t?